

Csillagászat-történeti kérdések

a 2025/2026-os évad Athletica Galactica Kárpát-medencei Középiskolai
csillagászati és Asztrofizikai Versenyén

Témakör:

Kiemelkedő női kutatók a csillagászat és az asztrofizika területén

**A témaválasztást több, kiemelkedően sikeres női kutatóhoz kötődő évforduló is
indokolja:**

- 275 éve, 1750-ben született **Caroline Herschel**, számos üstökös és mélyég-objektum felfedezője
- 120 éve, 1905-ben lett **Henrietta S. Leavitt** a Harvard Obszervatórium hivatásos alkalmazottja, és ekkor kezdett a pulzáló csillagok periódus-fényesség relációjának felismeréséhez vezető kutatómunkába
- 100 éve, 1925-ben szerzett **Cecilia Payne** - első nőként - PhD-fokozatot asztrofizikából
- 100 éve, 1925-ben született **Nancy Grace Roman**, a NASA első csillagászati igazgatója, a Hubble-űrtávcső egyik vezető tervezője
- 60 éve, 1965-ben született **Andrea Ghez**, az első és mindmáig egyetlen Nobel-díjas női csillagász

A témakörben való elmélyüléshez az alábbi, rövid írások elolvasását és két rövid videó megtekintését javasoljuk:

<https://svabhegyicsillagvizsgalo.hu/hirek/blog/nok-a-tudomanyban-nem-csak-szakallas-oregurak-lehetnek-csillagaszok>

<https://kultura.hu/275-eve-szuletett-caroline-herschel/>

https://mta.hu/tudomany_hirei/aki-felmerte-a-vilagegyetemet-100-eve-hunyt-el-henrietta-s-leavitt-111823

<https://www.csillagaszat.hu/hirek/a-nasa-nancy-grace-roman-rol-a-hubble-anyjarol-nevezte-el-a-wfirst-urtavcsovet/>

<https://www.csillagaszat.hu/hirek/extragalaktikus-csillagaszat-hirek/exg-aktiv-galaxismagok/exg-kozponti-fekete-lyukak/gyorshir-fekete-lyukak-kutatoj-nyertek-el-a-fizikai-nobel-dijat-2020-ban/>

<https://www.youtube.com/watch?v=-W4Fhsu9TmQ>

https://www.youtube.com/watch?v=83sjHA0hfxM&list=PLpYaZGyKLLc9gN_Dz_7ri5_el-5aBiL.WB&index=7